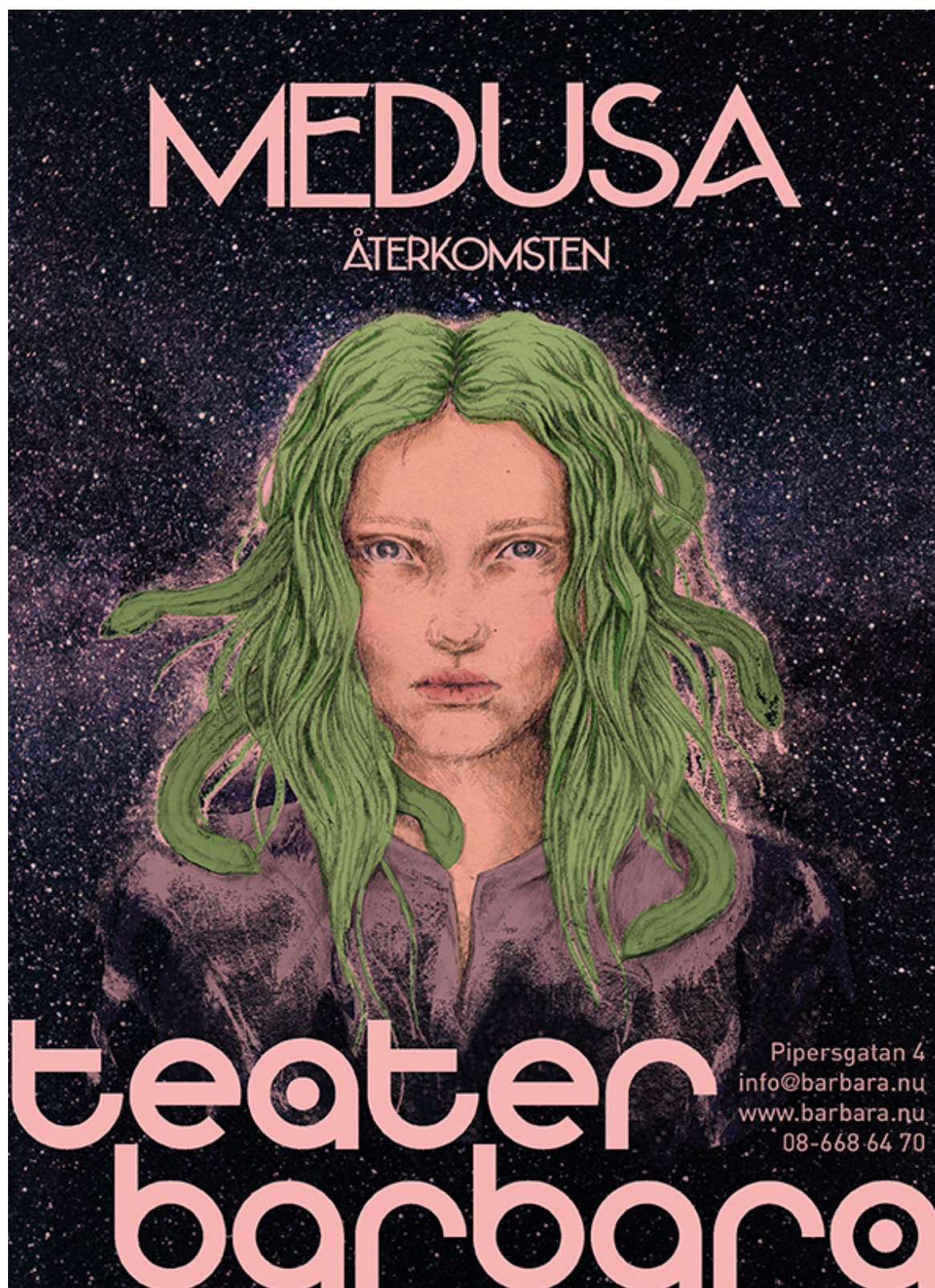

Lärarmaterial till MEDUSA – Återkomsten

Innehåll

1. Introduktion
2. Ingångar till olika skolämnena
3. Att börja samtala om en teaterföreställning
4. MEDUSA under 3000 år – Monster, skönhet, odjur eller offer?
5. Arbeta vidare med myter och berättelser
6. Diskutera specifika frågeställningar
 - Makt
 - Förändra samhället
 - Samtycke
 - Sprida rykte
7. Förslag på övningar och värderingsövningar
8. Sångtexter
9. Resumé av ”MEDUSA – Återkomsten”
10. Länkar och lästips

1. Introduktion

Till eleverna

Ni kommer snart att få se Teater Barbaras föreställning ”MEDUSA – Återkomsten”. Förutom Medusa själv kommer ni att lära känna ytterligare karaktärer från både nutid och mytologisk tid. En gång för länge sedan levde några av dem i ett samhälle som var ganska olikt vårt. Ändå var de inblandade i en händelse som skulle kunna ha ägt rum idag. De tycks tolka det som skedde på olika sätt. Vad var det egentligen som hände? Vilka konsekvenser fick det – och vilka konsekvenser skulle det kunna ha fått idag? Vem får berätta? Vad var sant när det hände? Och vad är sant idag?

Vi ser fram emot att spela för er!

Till pedagogerna

Teater Barbaras föreställning ”MEDUSA – Återkomsten” handlar om hur vi beter oss med och mot varandra i känsliga situationer. Den väcker frågor om makt, jämställdhet. Den berör frågor om ömsesidighet och integritet – både på ett samhällsplan och på ett privat plan. Den handlar om makt över sig själv och makt över andra samt om hur vi hanterar dessa frågor privat och offentligt.

Den här handledningen har vi skapat för att underlätta för dig som lärare att möta de funderingar som eleverna kan ha efter att ha sett föreställningen.

Ögna gärna genom materialet i förväg men vänta till efteråt med att introducera det för eleverna. Det räcker gott att delge dem ovanstående introduktion. Själva myten om Medusa presenteras i föreställningen så eleverna behöver inte ha några förkunskaper om den. Vi ser gärna att eleverna möter föreställningen utan förutfattade meningar. Låt elevernas spontana upplevelse utgöra grund för det fortsatta samtalet.

Föreställningen spelas för ungdomar från 14 år, för unga vuxna och vuxna. Välj ut de delar av materialet som du tror passar just dina elever.

Vi hoppas att föreställningen och det här materialet ska bidra konstruktiva diskussioner. Om ni har frågor eller kommentarer är ni välkomna att höra av er på info@barbara.nu.

Med vänlig hälsning

**teater
barbara**

2. Ingångar till olika skolämnena

Föreställningen ”Medusa - Återkomsten” anknyter till flera olika ämnen.

Svenska - dramatik, antikens litteratur, mytologiska berättelser, nytolkning av mytiska berättelser.

Historia - antiken, demokratins födelse, kvinnlig rösträtt

Religion - antikens religiösa föreställningsvärld, antikens gudavärld

Samhällskunskap - politiska system, lag och rätt, opinionsbildning

Livskunskap - jämställdhet, könsroller, sex och samlevnad, samtyckeslagen

3. Att börja samtala om en teaterföreställning

Alla är inte redo att diskutera en föreställning direkt efter. Många behöver smälta intrycken och få hjälp att komma igång. Därför kan det vara bra att närma sig upplevelsen genom att t.ex.:

1. Ställa enkla, värdeneutrala frågor (som inte alltid har ett givet svar)

- När började föreställningen?
- Var utspelar sig föreställningen?
- Hur många skådespelare?
- Hur många roller?
- Andra medverkande?
- Vilken roll hade vi som publik?

2. Be eleverna att beskriva konkreta detaljer

- Hur såg scenen ut? Färg, form, material
- Vad hade skådespelarna på sig? Färg, form, material.
- Vilka tekniska hjälpmedel utnyttjades i föreställningen?
- Hur användes tekniken i berättelsen?
- Hur användes musik?
- Hur användes ljus?
- Hur används bild?

4. MEDUSA under 3000 år – Monster, skönhet, odjur eller offer

Citat ur pjäsen:

MEDUSA

Jag är inget exempel. Ingen myt. Inget monster. Jag är en människa.

Efter att ha sett Teater Barbaras pjäs ”Medusa – Återkomsten” kanske vi känner ett behov av att jämföra pjäsen med den ursprungliga berättelsen. Kruxet är att den inte finns någon ursprunglig berättelse. Den finns i otaliga varianter som utvecklats under 3000 år och som än idag tar sig nya former.

I den grekiska mytologin är Medusa en s.k gorgon, ett vidunder, vars ansikte in jagade förlamande skräck; dess avhuggna huvud satt mitt på Pallas Atenas sköld.

Det äldsta spåret av gorgonerna som vi kan ta del av idag finner vi i de Homeriska skrifterna som skrevs ned ca 700 före vår tideräkning. I Illiadens sång om ”Diomedes’ hjältebragder” får krigets gudinna Athena en sk egid av Zeus. Egid är ett slags skydd som kan vara både en dräkt och en slags sköld. På den fanns en bild av en gorgon. Det sägs att Athena:

hängde på skulderna först den tofsbehängda egiden - gruvlig att skåda, ty runt om dess rand är den bleka förfäran och på dess skiva förbittring och mod och den rysliga striden och det Gorgoniska huvudet av det gräsliga monstret med sin förlamande skräck, Kronions förfärliga under (5:738-42)

Från början alltså: Ett avhugget huvud. Mordisk blick. Varken kvinna eller man. Användes för att injaga förlamande skräck i fienden.

Under 600-talet före vår tideräkning försökte t.ex. poeten Hesiodos strukturera den grekiska mytologin. I hans (och i andras) texter träder nu Medusa fram lite tydligare. Gorgonerna är här tre döttrar till havsgudarna Phorkys och Ceto. Systrarna beskrevs med ormar hängande från sina bälten.

Andra har beskrivit dem som att de hade kala huvuden, stora huggtänder och gyllene vingar. Gemensamt för de olika beskrivningarna var att just Medusa, den av systrarna som var dödlig, får sitt huvud avhugget av Perseus.

Nu vet vi lite mer: Medusa är en kvinna. Hon är dödlig. Hon betraktas som fränstötande. Hon får huvudet avhugget av Perseus.

För ca två ca tusen år sedan börjar berättelsen få den form som vi känner idag. Den romerske poeten Ovidius utvecklar då berättelsen i sitt diktverk "Metamorfoser". Här beskrivs Medusa som en vacker oskuld med långt böljande hår som blir våldtagen av havsguden Poseidon (Neptunus) i krigsgudinnan Athenas (Minervas) tempel. Medusa straffas och hennes vackra hår förvandlas till giftiga ormar. De som möter hennes blick förvandlas till sten. Ovidius berättelse handlar alltså om en person som genomgår en metamorfos, en förvandling.

Från och med nu är alltså Medusa en som utsätts för en våldtäkt, hon får ormar till hår och hennes blick får människor att förstenas.

Från antiken och fram till medeltiden användes Medusa i första hand som en symbol för beskydd. Bilder och skulpturer av Medusas huvud sattes upp på dörrar och byggnader för att avskräcka onda krafter. Men under medeltiden börjar Medusa istället beskrivas mera som ett förföriskt, kvinnligt rovdjur som kunde vilseleda män. Hon förvandlas alltså återigen; från att vara offer för ett sexuellt övergrepp till att själv vara ett sexuellt rovdjur.

På 1800-talet sker så ytterligare en förvandling av berättelsen då den engelske poeten Percy Shelley i en berömd dikt ger ett nytt innehåll till Medusas makt att förstena. Från att ha handlat om ett ondskefullt stirrande som förlamar någon av skräck (eller bokstavigt förvandlar någon till sten) så blir det i Shelleys dikt fråga om att Medusa har en hypnotiserande blick. Hon blir här mindre av ett monster och mera en skrämmande skönhet.

Men det verkar inte bara vara hennes blick som utgör ett hot mot oss (eller i alla fall mot männen). I så fall skulle det ju räcka med att t.ex. sticka ut hennes ögon för att bryta hennes makt. Det verkar alltså vara hela huvudet som måste huggas av. Vissa ser det som att det är hela hennes kvinnliga väsen som måste förintas.

Därefter har ytterligare tolkningar tillkommit. Psykoanalysens grundare Sigmund Freud tolkade t.ex. Medusamyten som mäns rädsla för att bli kastrerade. I moderna filmer har hon framställts som både en mäktig, levande kvinna och som den besegrade, halshuggna kvinnan. Hon är ett monster i rollspelet Dungeons and Dragons och hon pryder modemarket Versaces logotyp.

På senare tid har det också gjorts politiska bilder med anknytning till medusamyten t.ex. där Donald Trump håller upp Hillary Clintons avhuggna huvud. Kanske en beskrivning av hur en man ska ses som hjälte genom att besegra en hotfull kvinna? Andra ser i dag Medusa som en symbol för kvinnligt motstånd; som en som kan vända männens lystna blickar mot dem själva.

Myten om Medusa har alltså tagit sig många former och givits skiftande betydelser genom historien. På så sätt är Teater Barbaras tolkning av berättelsen bara en i raden av olika sätt att använda sig av den kvinnliga gestalten Medusa för att berätta om något som människor i en viss tid funderar över och behöver diskutera. Så som vi människor alltid använt sagor och myter.

5. Arbeta vidare med myter och berättelser

Diskutera

Hur skiljer sig Teater Barbaras nyskrivna variant från de tidigare varianter som beskrivs ovan?

Vad är likt?

Vad skiljer sig åt?

Berättarperspektiv

- Vilka olika personer berättar sin version av händelserna i Teater Barbaras pjäs om Medusa?
- På vilket sätt skiljer sig personernas berättelser åt?

Förslag på övningar

1. Förflytta en gammal berättelse till vår tid

Välj en mytologisk berättelse och undersök hur den skulle kunna omtolkas och placeras i vår tid.

- Vilka skulle personerna kunna vara idag?
- Vad skulle det kunna vara för händelse/konflikt idag som de kan hamna i?
- Hur skulle de inblandade reagera?
- Vilka konsekvenser skulle det få idag?

2. Intervjua en mytologisk figur

Dela in eleverna i små grupper eller två och två. Eleverna väljer en mytologisk figur och låter den genomgå en intervju liknande den som Pam gör med Medusa i föreställningen.

- Vilka frågor är relevanta för just den figur de valt?
- Hur ser vi på personens egenskaper och handlingar idag?

6. Diskutera specifika frågeställningar

Makt

Makt – Vem bestämmer? Vem underordnar sig? Hur skiftar makt? Vem har makt i vilken situation?

Ta exempel ur pjäsen. När och viken sorts makt har...

- Poseidon över Medusa?
- Poseidon över Athena?
- Athena över Medusa?
- Athena över Poseidon?
- Medusa över Poseidon?
- Medusa över Athena
- Vilken makt har Pam?

Hämnd – Heder

Citat ur pjäsen:

ATHENA

Han är makalös! Han förförde Medusa enbart för att hämnas på mig. Det är ju uppenbart!

PAM

Menar du att han använde Medusa för att komma åt dig?

ATHENA

Självfallet.

PAM

Men det var Medusa du straffade.

Diskutera

- Vad kan Athena mena med att Poseidon hämnas på Athena genom att ha sex med Medusa?
- Varför skulle det vara skadligt för Athena att Poseidon och Medusa har sex?
- Varför straffar Athena Medusa?
- Varför straffar hon inte Poseidon?
- Vilka paralleller finns till dagens samhälle?

Att förändra samhället

Citat ur pjäsen

PAM

*Det är en ganska mörk bild du målar upp av att växa upp från flicka till kvinna ...
Men du hade skinn på näsan och organiserade till exempel en demonstration för att flickor skulle
få gå i skolan?*

MEDUSA

Jag tyckte det var orättvist att bara pojkarna fick utbilda sig.

PAM

*Verkligen. Och hur kom det sig att du, en ... medveten flicka, sedan valde att bli Athenas
prästinna?*

MEDUSA

*Athena var min förebild. Hon såg orättvisorna och ville ha förändring – jag ville vara en del av
det.*

Medusa har försökt arbeta för att förbättra kvinnornas situation i Aten, först genom att arbeta för Athena, sen genom att själv tala till kvinnorna. Hennes mål var bl.a. att även kvinnor skulle få rösta.

Diskutera olika sätt att påverka och förändra samhället.

- Vad kan vi göra tillsammans med andra?
- Hur bildar vi organisationer?
- Hur kan vi påverka genom det politiska systemet?
- Andra sätt att påverka och förändra?

Samtycke

Samtycke innebär frivilligt deltagande som uttrycker sig genom ord eller handling. Samtycke utgör gränsen mellan vad som är sex och vad som är övergrepp. Sex är ett samspel som bygger på respekt och ömsesidighet där samtycke ska vara en självklarhet. Har du inte samtycke är det ett övergrepp och därmed brottsligt. Från första juli 2018 bygger den svenska sexualbrottslagstiftningen på principen att allt sex ska vara frivilligt.

Diskutera

- Vad är samtycke?
- Hur kan vi uttrycka oss för att vi ska veta att det är samtycke?
- Samtycke i olika typer av situationer : T.ex. Mat. Sport. Sex.
- Vilka situationer finns då vi gör saker trots att vi egentligen inte vill?
- Om någon inte vill, på vilket sätt kan det vara ok att övertala?
- När blir övertalning inte ok?

Citat ur pjäsen:

POSEIDON

Medusa var en självständig ung kvinna, som sagt. Hon var med på noterna. (...) Det var ingen som tvingade Medusa, om hon inte hade velat hade hon väl sagt det.

PAM

Men tror du verkligen att hon hade den möjligheten? Att hon skulle kunna säga nej till dig? En så mäktig man som du? En Gud som plötsligt dyker upp, som bekräftar henne och vill hjälpa henne att förverkliga hennes högsta dröm?

POSEIDON

Som jag sa; hon var med på det.

MEDUSA

Det var inte riktigt så som han sa ...

PAM

Var det inte frivilligt?

MEDUSA

Först, men sedan hände något. Det var ju som du sa; han var en gud. Jag hade gett mig in i leken och (...) Jag var dragen till honom. Och han överöste mig med komplimanger ... och löften om det jag önskade allra mest. Jag blandade ihop det, kunde inte tänka klart. Först tänkte jag; "släpp taget, ingen behöver få veta det här". Men sedan förändrades stämningen (...) Plötsligt var den som bortblåst och det blev kallt. Han blev kall. Jag ville inte längre och jag visade det, men ... jag hade ju gett mig in i ... leken. Fick stå mitt kast.

Beskriv

- Medusas upplevelse av situationen
- Poseidons upplevelse av situationen
- När fanns och när fanns inte samtycke?

Om våldtäkt

De flesta våldtäkter som anmäls i Sverige utgår inte ifrån någon tydlig maktuppvisning, sker inte i mörka parker där förövaren är okänd och det sker inte med fysiskt våld. De flesta våldtäkter som anmäls i Sverige är mellan personer som känner varandra. Situationer som börjat i någon form av samtycke men som slutat i att förövaren tagit det han velat ha, trots ett nej. För att offret en gång tidigare sa ja. "Offren är vanliga tjejer. Förövarna är vanliga killar. Det kunde ha varit helt vanligt sex. Men det blev en våldtäkt." (ur lärarhandledningen till Backa Teaters föreställning "Bonsai")

Nu finns ju inte Poseidon och Medusa på riktigt. Han är en gud och hon en ung kvinna i en mytologisk berättelse. Men om vi tänker oss att de varit verkliga människor:

Diskutera

- Vilka konsekvenser skulle händelsen kunna ha fått med dagens lagstiftning?

Se filmen "Te och Samtycke - SAMTYCKE PÅ SVENSKA"

<https://www.youtube.com/watch?v=6i0JAfxbbKc>

Definitioner

Våldtäkt innebär att man genomför ett samlag eller annan jämförbar handling med någon som inte frivilligt går med på detta. I vissa situationer kan sex aldrig vara frivilligt. Det gäller om

- deltagandet är en följd av våld eller hot,
- offret befinner sig i en utsatt situation på grund av medvetlöshet, sömn, allvarlig rädsla eller liknande, eller
- gärningspersonen allvarligt missbrukar att offret står i beroendeställning till gärningspersonen.

Oaktsam våldtäkt är en våldtäkt där gärningspersonen är grovt oaktsam i förhållande till att offret inte medverkar frivilligt.

Sexuellt övergrepp är när en gärningsperson genomför en annan sexuell handling än det som klassas som jämförbart med samlag med en person som inte medverkar frivilligt.

Oaktsamt sexuellt övergrepp är ett sexuellt övergrepp där gärningspersonen är grovt oaktsam i förhållande till att offret inte medverkar frivilligt.

Sexuellt ofredande är när någon till exempel blottar sig, tafsar eller skickar obehagliga meddelanden med sexuellt innehåll till en person.

Sprida rykten

Citat ur pjäsen:

PAM (Till Athena)

Stämmer det att du spred ut rykten om att Medusas blick kunde förstena den som såg in i hennes ögon?

ATHENA Ja.

PAM Varför?

ATHENA

*Jag ville skydda Medusa. Från männen. Jag gjorde det för hennes skull, för att de skulle lämna henne i fred
(...)*

POSEIDON

Jag var beredd att stötta Medusas arbete ... Ja, jag kände väl också att jag hade blivit smutskastad av Athena då vi stred om Aten och ville visa världen att sanningen om mig var en annan än den som beskrevs.

PAM Hur beskrevs du?

POSEIDON

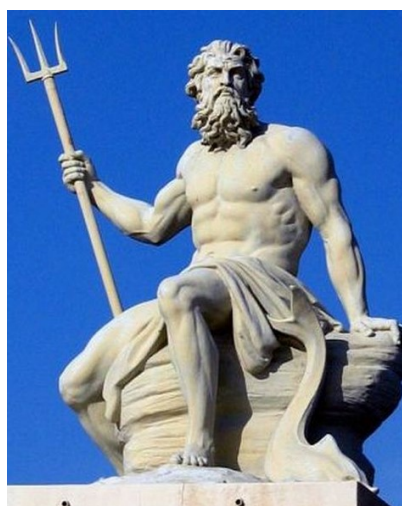
Ja, det var ju alla så kallade "kvinnohistorier" som radades upp. Att jag hela tiden figurerade med olika kvinnor i ... förtroliga situationer. Att jag utnyttjade dem! Visst, jag har haft många ... men aldrig att jag uppfattade det som om de gjorde något de inte ville. Jag blev dragen i skiten av Athena!

Vad säger lagen om vad vi kan säga om varandra

På senare tid har det förekommit några uppmärksammade rättsfall där någon har anmält en annan för förtal för något som har sagts och spridits vidare i sociala medier. Ibland har det varit den som först skrev något kränkande som blivit anmäld. I andra fall har det varit den som delat det skrivna vidare som har blivit anmäld. I första hand prövar man om det som skrivits har orsakat skada. Man bedömer då bl.a. vilken spridning yttrandet fått. Man bedömer även hur maktförhållandena ser ut; har den som spridit yttrandet mer makt än den som blir ofördelaktigt beskriven? Först i sista hand tar man ställning till om det som skrivits är sant eller inte.

Vilka erfarenheter av ryktesspridning har du/ni? Hur har du/ni hanterat det?

7. Förslag på övningar och värderingsövningar

Få syn på normer som styr

Sätt fyra olika lappar på tavlan med text:

1. INTE
2. KILLE
3. INTE
4. TJEJ

Skriv förslag under varje lapp på vad en kille respektive tjej inte får göra. Ta sen bort INTE-lapparna och byt plats på TJEJ-/KILLE-lapparna.

- Diskutera vidare vilka normer som finns i gruppen.
- Vad händer om man bryter mot dem?
- Finns det andra normer än de runt kille/tjej?

Makt

Vem har makt och varför?

Dela upp klassen i mindre grupper och ge varje grupp ett antal tomma lappar. Be eleverna skriva namn på verkliga personer som de uppfattar har makt (både offentliga och sådana som finns i den privata sfären). Dela upp tavlan i man/kvinna/hen. Sätt upp lapparna i de olika fälten. Analysera resultatet.

- Vilket fält har flest lappar?
- På vilket sätt har de olika personerna makt?
- Hur skiljer det sig åt?

Strukturer/Könsroller

Diskutera könsrollerna i några andra fiktiva berättelser t.ex. Bamse, Kalle Anka

8. Låttexter

JAG VAR FRI

MIN BÄSTA TID
JAG VAR TIO ELVA TOLV
JAG VAR FRI
JAG VAR FRI

SEDAN FÖRÄNDRADES JAG
FOLK TITTADE
TITTADE ALLTID PÅ JUST MIG
KOMMENTERADE MITT UTSEENDE
DE SA ATT JAG VAR SÅ VACKER

MIN BÄSTA TID
JAG VAR TIO ELVA TOLV
JAG VAR FRI
JAG VAR FRI

JAG SPEGLADE MIG
FÖR ATT SE VAD DE SÅG
JAG KÄNDE INTE IGEN MIG SJÄLV
KROPPEN KURVIGARE, MJUKARE
KÄNDES MER PÅ ALLA VIS
JAG BLEV LYNNIG, UPP OCH NER

MIN BÄSTA TID
JAG VAR TIO ELVA TOLV
JAG VAR FRI
JAG VAR FRI

MÄNNENS BLICKAR VAR TUNGA
DE KLÄDDE AV MIG
MED BLICKEN
SA "DU BORDE BLI SMICKRAD"
HUR KUNDE DE TRO ATT JAG SKULLE BLI
GLAD OCH TACKSAM
ALLT JAG KÄNDE VAR OBEHAG
ÄCKEL OCH ILSKA

MIN BÄSTA TID
JAG VAR TIO ELVA TOLV
JAG VAR FRI
JAG VAR FRI

MEDUSAS SÅNG

TITTA PÅ MIG
GAMMAL OCH GRÅ
UTAN KRAFT UTAN LUST
TITTA PÅ MIG
EN GÅNG VAR JAG
ETT LITET BARN
OMHULDAD AV MOR OCH FAR
TITTA PÅ MIG
FLIRTIG UNG KVINNA
EN KVINNA MITT I LIVET
EN GAMMAL EN
JAG ÄR ALLT DET DÄR
OCH ÄNNU MERA

ALLT GÅR OM OCH OM I CIRKLAR – FRAMÅT
HEMLIGHETEN ÄR
JAG BÄR ALLA MINA ÅLDRAR INOM MIG

FÄRDAS MELLAN TIDER
MINNENA SLITER
SORGER, SVEK,
FÖRLUSTER OCH KÄRLEKSMINNEN
ALLT JAG ÅNGRAR
ÖNSKAR VAR OGIJORT
NÄR JAG KAN SE MIG SJÄLV
DÅ SER DU MIG
HELA LIVET HELA VÄGEN
VAD ÄR SANNING
VAD ÄR SÄGEN

ALLT GÅR OM OCH OM I CIRKLAR – FRAMÅT
HEMLIGHETEN ÄR
VI BÄR ALLA VÅRA ÅLDRAR INOM OSS

HELA LIVET HELA VÄGEN
VAD ÄR SANNING VAD ÄR SÄGEN

9. Resumé av MEDUSA – Återkomsten

Inledning

Publiken tas emot av skådespelarna. Tillsammans sluts en överenskommelse om vilka förutsättningar som gäller för att föreställningen ska kunna genomföras på ett bra sätt. Skådespelarna lämnar scenen.

1. Showen drar igång

En speakerröst hälsar publiken välkommen till en direktsändning av talkshowen ”Studio Pam”.

Programledaren Pam Posner gör entré. Hon berättar om förra veckans program då Adam och Eva var gäster. Programmets koncept är att ta emot mytiska personer för att vi ska få se vilka de är och om de känner igen sig i hur vi tolkar deras berättelse idag. Dagens gäst är Medusa.

Vi får veta att Medusa var en av de unga prästinnorna i krigsgudinnan Athenas tempel. Medusa hade därför svurit en ed om att alltid förbli oskuld. Men Medusa träffar Athenas konkurrent, havsguden Poseidon, och de har sex med varandra i Athenas tempel. Medusa straffas av Athena genom att förvandla henne till ett monster med slingrande giftormar i håret och en blick som försternar den som ser in i hennes ögon. Medusa förvisas till en ö långt ute till havs. Ärelystna män beger sig till ön för att försöka förgöra Medusa men de förvandlas till sten. Till slut lyckas den unge prins Perseus hugga huvudet av Medusa och blir därför en hjälte.

Pam ställer frågor till publiken om Medusa. Hur gick det till egentligen? Är Medusa så farlig som myten säger? Är vi redo att möta henne?

2. Kvällens gäst

Medusa gör entré och Pam inleder samtalet med några enkla frågor. Medusa svarar en aning egendomligt. Vi förstår att Medusa är en främling i vår moderna värld. Vi får också veta att Medusa har skrivit dikter under den tid hon vistats på den öde ön. Hon har nu fått hjälp att spela in musik till texterna.

Samtalet leds in på myten om Medusa. Medusa ifrågasätter om hon kan kallas monster. Medusa berättar om de trettio år som hon levde på den öde ön, om svårigheterna att finna mat, värme och skydd mot faror. Medusa förklarar att hon inte alls förstenade de besökande männen, Det var mera fråga om att de blev ”som” förstenade, av rädsla, när de fick höra hennes våldsamma skratt och de fick en chock när de såg hur annorlunda hon såg ut jämfört med när hon var ung och vacker i Athen. Medusa menar att det var Athena som spridit ut rykten om att hon var farlig.

Pam berättar att även Athena kommer dyka upp i programmet och att Medusa accepterat detta.

Pam och Medusa samtalar vidare om livet på ön, om Medusas relation till djuren och om att Medusa började ”skriva i tanken” för att minnas vem hon varit och vad hon varit med om. Vi får veta hur hon till slut lämnade ön.

Medusa svarar på några tittarfrågor om mat, favoritfärg, favoritämne i skolan och vem hon skulle vilja ta med sig till en öde ö.

Samtalet leds in på Medusas barndom där Medusa var den udda av tre systrar. Medusa vill sjunga en sång om sin uppväxt.

3. Medusa sjunger

Låten ”Min bästa tid” beskriver Medusas upplevelse av att utvecklas från flicka till att bli kvinna.

4. Medusa om Medusa. Strävan efter rättvisa.

Medusa berättar om hur hon som ung såg orättvisorna i samhället, t.ex. att flickor inte fick gå i skola, inte rösta och att de var utsatta för trakasserier av pojkar och män. Medusa såg i gudinnan Athena en förebild; en djärv och självständig kvinna som Medusa hoppades skulle förändra samhället. Medusa berättar om maktkampen mellan Athena och Poseidon och hur Athena vann genom att skapa det livsviktiga olivträdet.

Vi får veta att Medusa fungerat som inspiration till Athena, att det Medusa sagt till Athena dyker upp i Athenas tal till folket. Med tiden blir Medusa besviken på Athena eftersom hon inte tycker att Athena genomför de förbättringar för kvinnor som hon hoppats på. De andra prästinnorna ville att Medusa skulle utmana Athena.

5. Athena på länk

Nu kopplas Athena in på länk. Pam ställer frågor om Athenas relation till Medusa. Athena erkänner att Medusa hade inflytande på henne och andra kvinnor och att hon såg Medusas unika skönhet. Athena förklarar att hon började se Medusa som ett problem.

När Pam frågar Athena varför hon inte genomförde de förbättringar för kvinnor som hon hade lovat får hon undvikande svar. Medusa bryter in och anklagar Athena för att inte ha gjort någonting alls när Medusas våldsutsatta vän Cassandra behövde skydd. Athena försöker förklara att politik är komplicerat och att det var Medusa som var ung och naiv.

Medusa raseri växer när hon berättar om hur hon upplevde situationen som ung kvinna. Hon berättar om hur en kraft hade börjat växa inom henne, hur hon började höja sin röst och säga ifrån så snart hon såg någon behandlas orättvist. Medusa berusades av att folk började lyssna på henne. Athena menar att Medusa bara varit skrikig. Medusa framhärdar sin kritik av Athena.

Athena hävdar att hon först känt varmt för Medusa men att Medusa hade fått storhetsvansinne och gjort sig omöjlig i templet då hon brutit sitt kyskhetslöfte genom att ha sex med Poseidon.

Medusa menar att straffet var orimligt hårt. Och att Athena låtit sprida ut illasinnade rykten om Medusa.

Athena menar att hon var tvungen att statuera exempel och att det var för att skydda Medusa som hon landsförvisade Medusa och spred ut ryktet om hennes förstenande kraft

6. Mötet med Poseidon

Athena kopplas bort. Medusa berättar om hur hon fick kontakt med havsguden Poseidon, bror till himlens gud Zeus och underjordens gud Hades. Medusa hade först varit avvisande till Poseidons inviter eftersom hon var medveten om hans dåliga rykte bland kvinnor. Men Poseidon visar sig vara annorlunda än vad hon föreställt sig och Medusa ändrar uppfattning om honom. Han ville tala politik och var intresserad av Medusas åsikter. Poseidon verkade inte motsvara allt det negativa hon hört om honom. Medusa avvisar Poseidon när han föreslår ännu en träff. Men en vecka senare dyker han plötsligt upp igen och gör Medusa sällskap.

Vi får ta del av Medusas minne av det möte hon hade med Poseidon. Vi får höra hennes unga jag när hon möter Poseidon. Hon minns att Poseidon förklarade att han inte kunde sluta tänka på henne och att ingen kvinna fått honom att känna så förut, att han ville ha henne vid sin sida för att kunna förändra sig själv och samhället. Medusa minns också att hon sa att hon inte litade på Poseidon och att hon inte ville bryta sitt kyskhetslöfte. Den åldrade Medusa berättar sedan om att hon kysste honom, att hon sedan drog sig undan, att han blev irriterad men sedan bad om ursäkt. Hon beskriver känslan efter kyssen och att hon inte ångrade sig.

När Athena är bortrest föreslår Poseidon ett möte i templet. Han har en plan som han vill tala om. Medusa säger ja. Poseidon säger sig vilja stötta Medusas arbete för kvinnlig rösträtt.

7. Inspelat samtal med Poseidon

Vi får se en inspelad intervju med Poseidon där han ger sin version av händelserna. Han berömmar Medusa och säger sig ha velat lyfta fram kvinnor. Han ville få möjlighet att visa en annan sida av sig själv. Han menar att Athena spritt rykten om att han utnyttjade kvinnor. Han medger att det uppstod känslor i mötet med den unga Medusa; att det blev ”flirtigt” och att Medusa samtyckt till ha sex med Poseidon. Han menar att Athena satte stopp för en fortsatt relation mellan Medusa och Poseidon. Pam ifrågasätter Poseidons version. Poseidon avbryter intervjun.

8. Tillbaka till studion. Stämmer detta?

Athena kopplas åter in. Hon upprörs över Poseidons version. Athena menar att Poseidon hade sex med Medusa enbart för att hämnas på henne (Athena). Pam ifrågasätter det sätt varpå Athena straffade Medusa. Athena menar återigen att hon var tvungen. Medusa berättar sin version om när hon och Poseidon hade sex. Hon antyder att det efter ett tag inte längre varit fråga om samtycke. Pam förklarar att vi idag ha en lag om att sex alltid måste vara frivilligt. Hon berättar om Samtyckeslagen.

Pam får Athena att medge att hon visste om Poseidons rykte. Men Athena kände inte till Medusas politiska ambitioner. Athena medger att straffet kan ha varit för hårt.

Medusa blir mer och mer upprörd. Hon menar att Athena berövade henne sitt liv. Till slut erkänner Athena att hon borde ha hållit sina löften att förbättra kvinnornas situation, att hon borde ha satt stopp för Poseidon och att hon borde ha stöttat Medusa. Athena avslutar sin medverkan med att uppmana Medusa att stanna i framtiden där hon hör hemma

9. Avslut

Pam försöker ta reda på hur Medusa känner nu. Medusa är först osäker på om hon ska stanna i vår tid eller om hon ska återvända till Aten. Hon bestämmer sig för att stanna. Pam lovar att stötta Medusa. Medusa vill sjunga en sista sång fast programtiden egentligen är slut. Pam tackar tittarna och publiken studion. Hon gör reklam för nästa program och uppmanar alla att ta hand om varandra.

10. Medusa sjunger.

Medusa avslutar tv-programmet och teaterföreställningen med att sjunga sången ”Medusa”.

10. Länkar och Litteraturtips

Var kan jag vända mig?

Om jag blivit utsatt för våld och övergrepp

<https://www.umo.se/att-ta-hjalp/hit-kan-du-ringa-maila-eller-chatta/hjalp-om-du-har-fragor-om-vald-ochkrankningar/>

<https://www.umo.se/vald-och-krankningar/sexuella-overgrepp-och-trakasserier/>

<http://www.wonsa.se/sv/har-finns-stod/>

<https://www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-dig-som-undrar/vald-och-overgrepp/>

<https://www.1177.se/liv--halsa/overgrepp-och-sexuella-trakasserier/valdtakt-sexuella-overgrepp-och-andralsexualbrott/> <https://tjejjouren.se/>

Om jag tror att jag har utsatt någon annan

<http://preventell.se/>

Om jag blivit oschysst behandlad på nätet

<https://www.datainspektionen.se/vagledning/oschysst-behandlad-pa-natet/>

Läs mer om samtycke

RFSU

<https://www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-dig-som-undrar/sex-pa-ditt-satt/sex---som-i-omsesidighet-ochrespekt/>

FATTA

<https://fatta.nu/vilka-vi-ar/om-samtycke/>

Några varianter av Medusamyten på Youtube:

1. MEDUSA – The prequel:

<https://www.youtube.com/watch?v=P6z3KaHZh2o>

2. The Story Of Medusa - Greek Mythology Explained:

<https://www.youtube.com/watch?v=Q9pr2Xxaagw>

3. Medusa: Victim or Villain?

<https://www.youtube.com/watch?v=e6VqJUmZLI0>

Källor

Wikipedia

Illiaden och Odysseen

Backa Teaters lärarhandledning till föreställningen Bonsai